

Bona part de la història de l'arquitectura gironina d'aquest segle passa per la família Bosch. Quan el seu avi va començar, uns noranta anys enrere, només hi havia tres arquitectes a la capital del Gironès; l'any 1971, quan ell -un dels dos representants de la tercera generació de la nissaga- es llicenciava, ja n'eren uns trenta-cinc: res en comparació als prop de cinc-cents que ara trobem.

Segons en Ramon Bosch, l'alta densitat d'arquitectes és **"conseqüència de la flexibilització dels estudis d'arquitectura a l'Estat espanyol a partir de l'any 64. Abans d'aquesta data, s'estudiava, com a mínim, vuit anys i els filtres d'accés eren molt selectius perquè es volia restringir al màxim el dret a exercir l'arquitectura. A la meua època, a causa del fort esclat de la construcció turística i la voluntat del règim d'harmonitzar els plans d'estudi amb els de la resta d'Europa, es va introduir un model d'estudis comprimits similar a l'actual que em va permetre acabar la carrera amb només vint-i-tres anys"**.

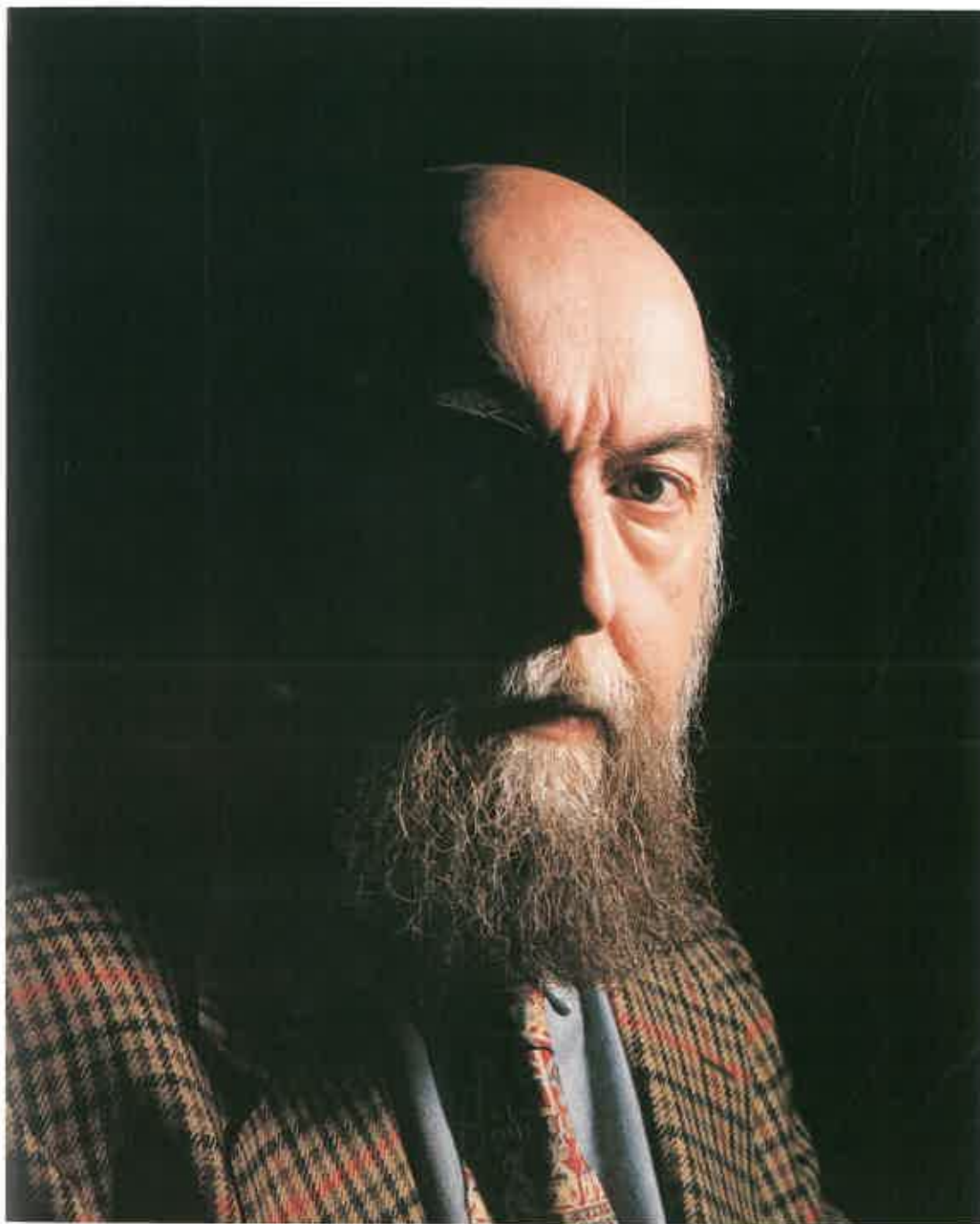
L'arquitectura catalana vivia un període de creixement exponencial visible -sobretot a la Costa Brava-, on la demanda de segones residències i blocs d'habitatges per al turisme de masses no tenia límits. D'aquesta manera, **"una generació d'arquitectes en general pitjor preparats que els més veterans va poder construir molt i molt ràpid des del mateix moment d'obtenir el títol"**. Bosch es felicita perquè **"vaig tenir la possibilitat de treballar al despatx del meu pare amb qui vaig aprendre la pràctica diària de l'arquitectura i l'urbanisme"**. El 1989 havia passat la febre de les urbanitzacions a primera línia de mar i molts arquitectes van trobar-se amb un sector **"que no pot oferir feina a tothom, com demostra el fet que un vint o vint-i-cinc per cent dels arquitectes col·legiats no ha exercit mai"**.

Bosch va poder desenvolupar-se professionalment a l'ombra d'un pare (Ignasi Bosch Reigt) **"molt liberal i obert, que mai va posar-me entrebancs i sempre va fer possible que entre nosaltres hi hagués una relació fluida"**. Van ser catorze anys de col·laboració que van introduir-lo en els secrets d'una arquitectura **"en essència igual a la d'ara: no deixava de ser creació de formes i espais però molt més artesanal, sense els graus d'especialització i burocratització que s'han anat assolint darrerament"**. D'aquella forma de fer, creu que s'hauria d'haver conservat **"l'esperit noucentista i la rica tradició artesanal del Llevant espanyol, avui substituïts per un excés de filtres i una atenció desmesurada a aspectes superflus que de vegades fa oblidar allò que de veritat és important: coses tan simples com la forma correcta de posar un totxo"**.

La proliferació de regulacions innecessàries i filtres de control burocràtic han fet de l'arquitecte, segons Bosch, **"un professional sota vigilància contínua que, a més, ha de dedicar molt temps a resoldre carregosos tràmits quan hauria d'estar projectant i dibuixant"**. Molta energia es perd en **"esgotadores negociacions amb promotors que creuen conèixer el mercat millor que ningú o pactes amb administracions terriblement intervencionistes que, a més, no funcionen amb tota la transparència que seria desitjable"**.

La seva dedicació a l'urbanisme encara topa amb més entrebancs: **"Com a urbanista faig de gestor, d'advocat, de mig financer i petit empresari. És massa per a un home sol, sovint perdo la paciència"**. Tot i això, no vol delegar feines perquè **"crec que un arquitecte ha de fer de director d'orquestra i tenir el màxim control possible de la seva feina"**. Creu que els grans despatxos on treballen equips d'arquitectes associats pateixen de **"falta de flexibilitat i poca capacitat per adaptar-se a períodes de crisi; jo considero ideal la forma de treballar d'alguns companys, que funcionen amb una estructura de despatx simple i àgil i, en funció de cada feina concreta, contracten qui calgui"**. El model americà de grans corporacions només li sembla vàlid **"si es treballa amb un responsable visible i hi ha una clara segmentació de competències: en cas contrari ens aboquem a una situació de caos absolut perquè no té sentit duplicar i triplicar feines i no sempre és possible unificar criteris quan es treballa en condicions d'igualtat"**.

A mesura que es multipliquen els buròcrates i desapareixen els artesans, el marge per a la creativitat decreix. **"Sovint penso que a l'arquitectura liberal només es pot innovar i fer obra d'una certa vàlua quan es treballa en projectes petits i amb total control del detall"**. Bosch conserva la il·lusió per la feina tot i reconèixer que **"quan treballa en grans promocions i veig que després de tots els processos de filtrat i negociació gairebé no queda res de l'estructura original en el projecte definitiu, m'entren ganes de desentendre-me'n"**. I no perquè es consideri un d'aquells arquitectes que aspiren **"a fer de la seva signatura lletra d'or"**. No, ell diu que accepta **"els condicionants inherents a la meua feina, com ara que l'arquitecte no pot ser un tirà solitari que obliga els altres a viure dintre de la casa que ell es faria a si mateix"**. Com a deixeble confés de Coderch, Bosch creu en **"l'autocontrol i la reflexió previs a tota decisió estètica, jo no puc començar un projecte sense entendre qui hi viurà a dintre, qui patirà o gaudirà les meves realitzacions"**. En vint-i-vuit anys de carrera, aquest professional ha tingut temps per desenvolupar una actitud crítica cap a determinats aspectes del dia a dia de la seva professió, però les ganes de tirar projectes endavant i fer una obra **"solvent i personal alhora"** es conserven. **"Tinc projectes que considero plenament assolits, tot i que potser m'estimo més d'altres que es van quedar en esborrany i que sempre recordaré amb la il·lusió del que podien haver estat. De la feina feta, recordo la rehabilitació de la casa on vaig anar a viure poc després de llicenciar-me: era un edifici del meu pare amb la seva característica marca de fàbrica, les voltes bufades de quatre puntes. També vaig quedar molt satisfet amb la casa del meu germà i amb uns blocs a primera línia de mar de Platja d'Aro"**. I també l'engresca força saber que un dels seus fills està a punt de treure's el títol d'arquitecte superior i entrarà com a col·laborador al despatx. **"Amb ell ja serem tretze els arquitectes del meu entorn familiar. Tota una nissaga"**. Una nissaga d'arquitectes que se'ns projecta forta perquè ni la tramuntana ni els anys no han pogut pas dominar-la.

“Sovint penso que a l’arquitectura liberal només es pot innovar i fer obra d’una certa vàlua quan es treballa en projectes petits i amb total control del detall”

Ramon Bosch - Girona (Gironès)